

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Alkoholiohjelma tukemassa ehkäisevää päihdetyötä

Aluekoordinaattori
Anne Kejonen
Itä-Suomen aluehallintovirasto
18.5.2010

Valtakunnallinen alkoholiohjelma, keskeiset tavoitteet

- Alkoholien aiheuttamia haittoja lasten ja perheiden hyvinvointiin vähennetään merkittävästi
- Alkoholijuomien riskikäyttöä ja siitä aiheutuvia haittoja vähennetään merkittävästi
- Alkoholijuomien kokonaiskulutus käännetään laskuun

Alkoholiohjelman arviointia

- Ohjelma on lunastanut paikkansa ja ohjelman tavoitteet ovat oikeaan suuntaisia. Vuoden 2004 veroalen johdosta kokonaiskulutustavoitetta ei saavutettu.
- Kumppanuusohjelma yhdistää eri toimijoita
- Aluekoordinaatio on kustannustehokas, selkeä ja tehokas toimintatapa, jossa muutaman ihmisen voimin kyetään merkittävästi tukemaan alueellista toimintaa.
- STMn tulisi tehostaa valtionhallinnon eri sektoreiden yhteistyötä, erityisesti VM. STMn ja THLn johdon roolit ja sitoutuminen epäselvät
- Erittäin hyvä maksuton materiaalityönto

Alkoholiohjelman konkretia

- Kunta- ja seutukäynnit, Seutufoorumit
- Sisäinen turvallisuus
- Koulutus (mm. Toimiva lapsi ja perhe, päihteiden käytön puheeksiotto, mini-interventio, nuorten ehkäisevä päihdetyö)
- Strategiatyön tuki
- Avainpäihdeindikaattorit kuntakortit (ISO yhteistyö)
- Hyvät käytännöt jalkautus (paikallinen alkoholipolitiikka, ikäihmisten alkoholimittarityö)
- Kumppanuusohjelma (kumppanuussopimukset)
- Itäsuomalainen päihdetyön rakenneuudistus (ISO)

Alkoholiohjelman kumppanuus

- Alkoholiohjelman kumppanuusohjelma ja STM on haastanut kuntia ja järjestöjä kumppaneiksi.
- Solmitaan STM:n ja kunnan välillä. Aluekoordinaattori ohjaa kumppanuusprosessia.
- Itä-Suomessa 16 kuntaa on kumppani ja useita on nyt prosessissa.
- Kumppanuus on maksuton
- Syksyllä kumppaneille kumppanuuspäiviä
- Myös työyhteisöt ja järjestöt voivat solmia kumppanuussopimuksia.

Kumppanuus tarkoittaa sitoutumista

- Kunnan tulee:
  - Nimetä ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö
  - Kunnassa / yhteistoiminta-alueella päihdetyöryhmä
  - Määritellä keskeiset painopistealueet päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vuosittain arvioida toimintaansa
  - Päivittää päihdestrategia

Kumppanuuden hyödyt

Tuki tehtävälle ehkäisevälle ja korjaavalle työlle,
sitoutuminen kehittämiseen laajasti **kaikissa**
hallintokunnissa.

Etukäteistieto ja osallistumismahdollisuus alkoholiohjelman
järjestämiin tilaisuuksiin ja koulutuksiin.

Alkoholiohjelman materiaali käytössä.

Alkoholiohjelman logon käyttömahdollisuus.

Aluekoordinaattorin palvelut käytössä. (tuki strategiatyölle)

Osa koulutuksista suunnataan vain kumppaneille.

Kunnan avainpäihdeindikaattorit päivitetään vuosittain
valmiiksi kuntakumppaneille.

Päihdeavainindikaattorit suunnittelun ja seurannan väline

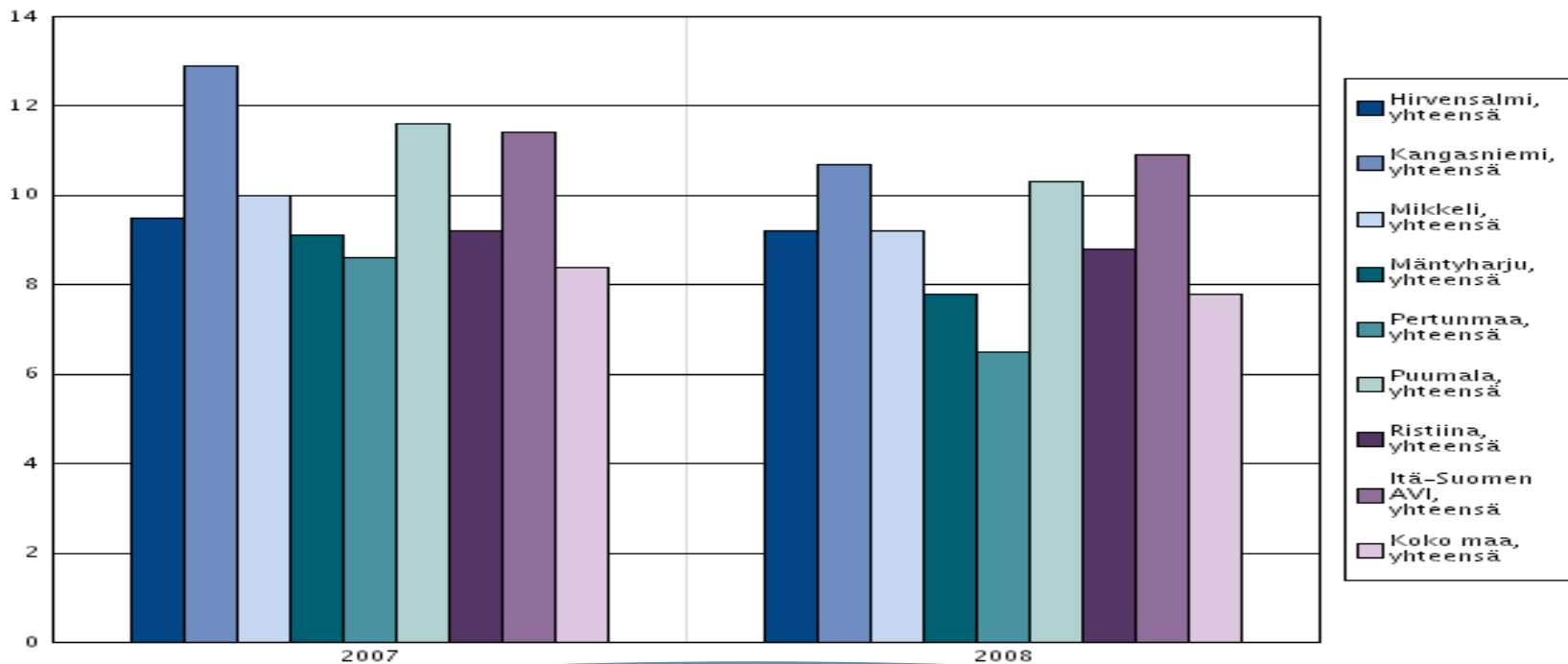
- **Työväline** kuntien päihdeasioiden puheeksiottamisen, suunnittelemisen ja kehittämisen tueksi. Vertailtavuus.
- Indikaattorit sisältävät **päihdehaittoja ennakoivia tekijöitä**; Alkoholien myynti / asukas, koulutuksen ulkopuolelle jääneet, työttömyysprosentti, toimeentuloa saaneet henkilöt sekä **päihteiden vaikutusten hyvinvointiin** indikaattoreita; päihdehuollon avopalveluasiakkaat, päihteiden vuoksi tk:ssa ja sairaalassa hoidetut, päihdehuollon laitoksissa olleet, poliisin tietoon tulleet väkivalta- ja rattijuopporikokset sekä huostaan otetut kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset.

Em. pohjalta kunnan tulee laatia ns. hyvinvointi saldo, jossa on kunnan oma tulkinta tilastoista ja tilanteesta.

Indikaattorien tulkinta yhdessä toimijoiden kanssa.

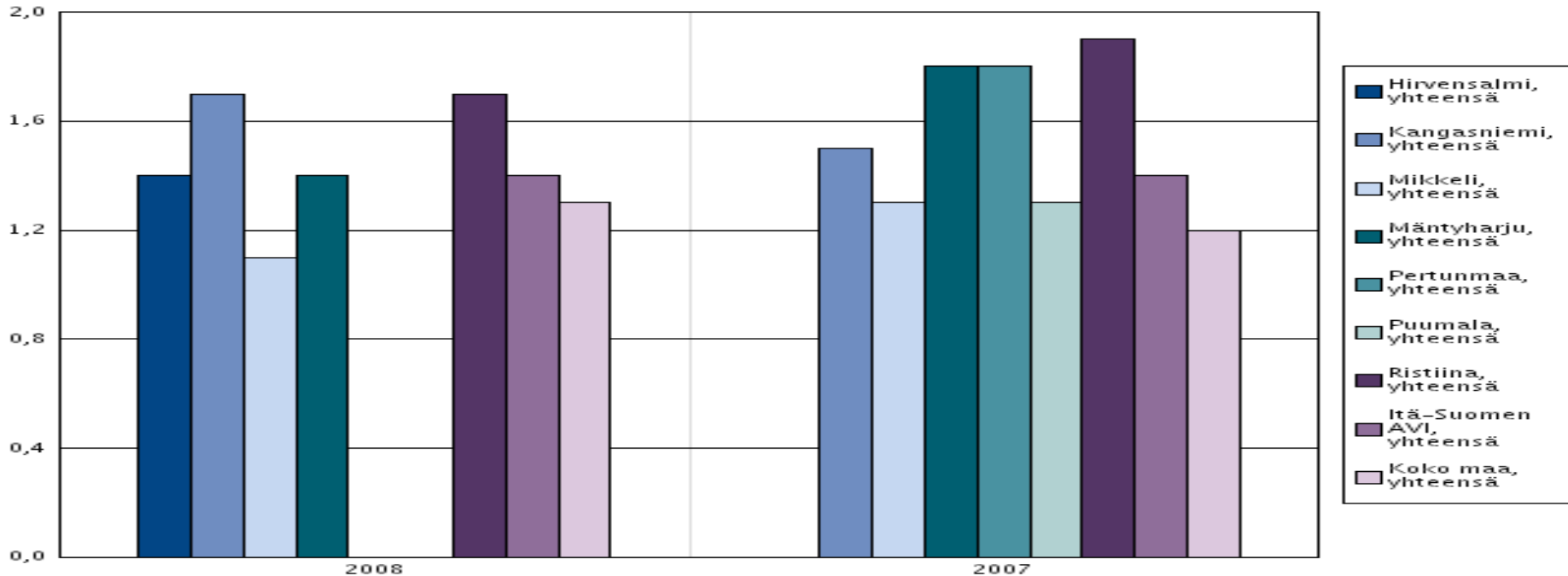
Hieman Mikkelin seudun indikaattoreista, työttömät työvoimasta

Miten työttömien terveystarkastukset?

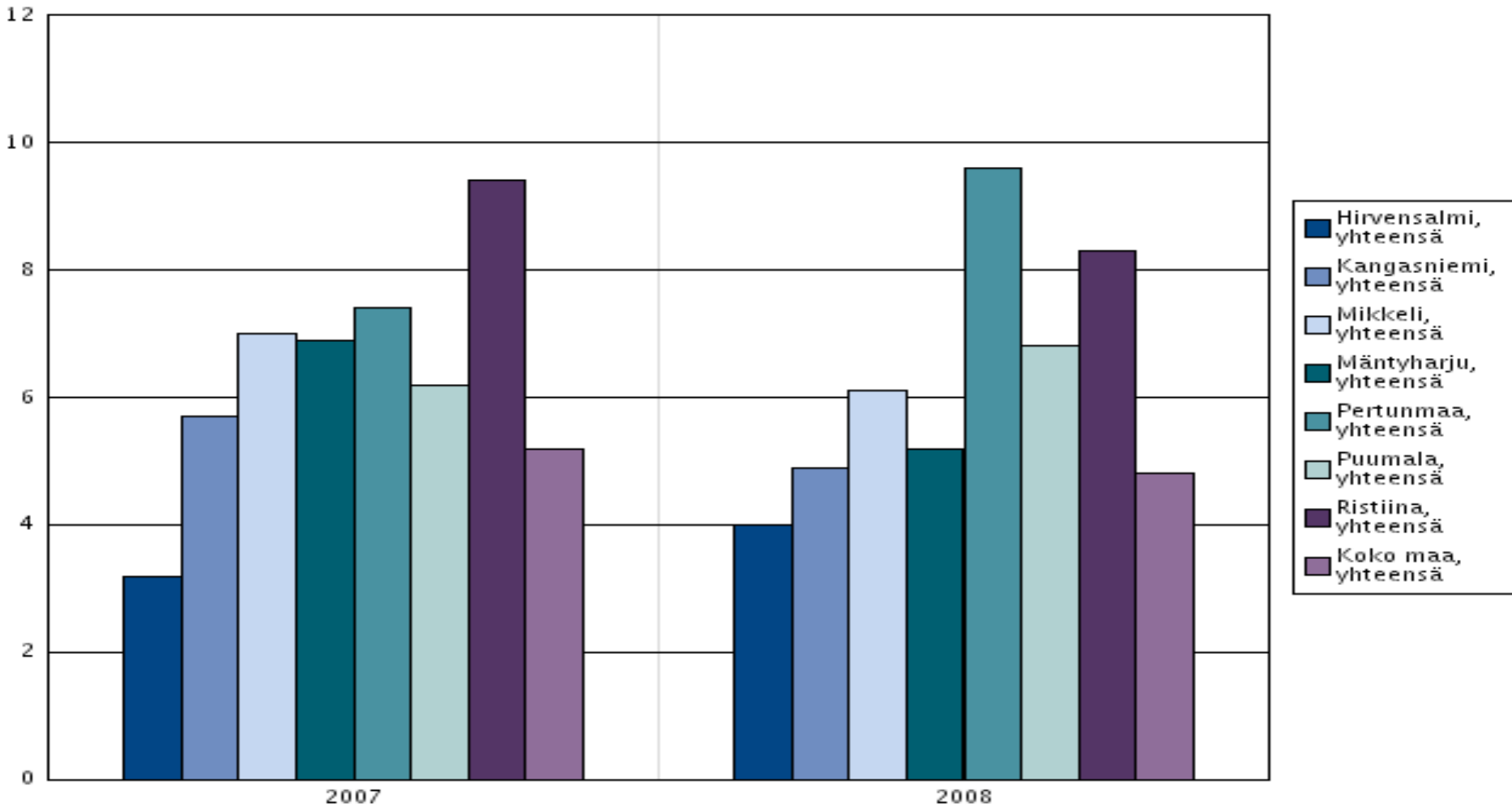
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

LS-tapauksissa, huostaanotoissa ja sijoituksissa usein taustalla joko nuoren tai hänen vanhempansa ah-ongelma.

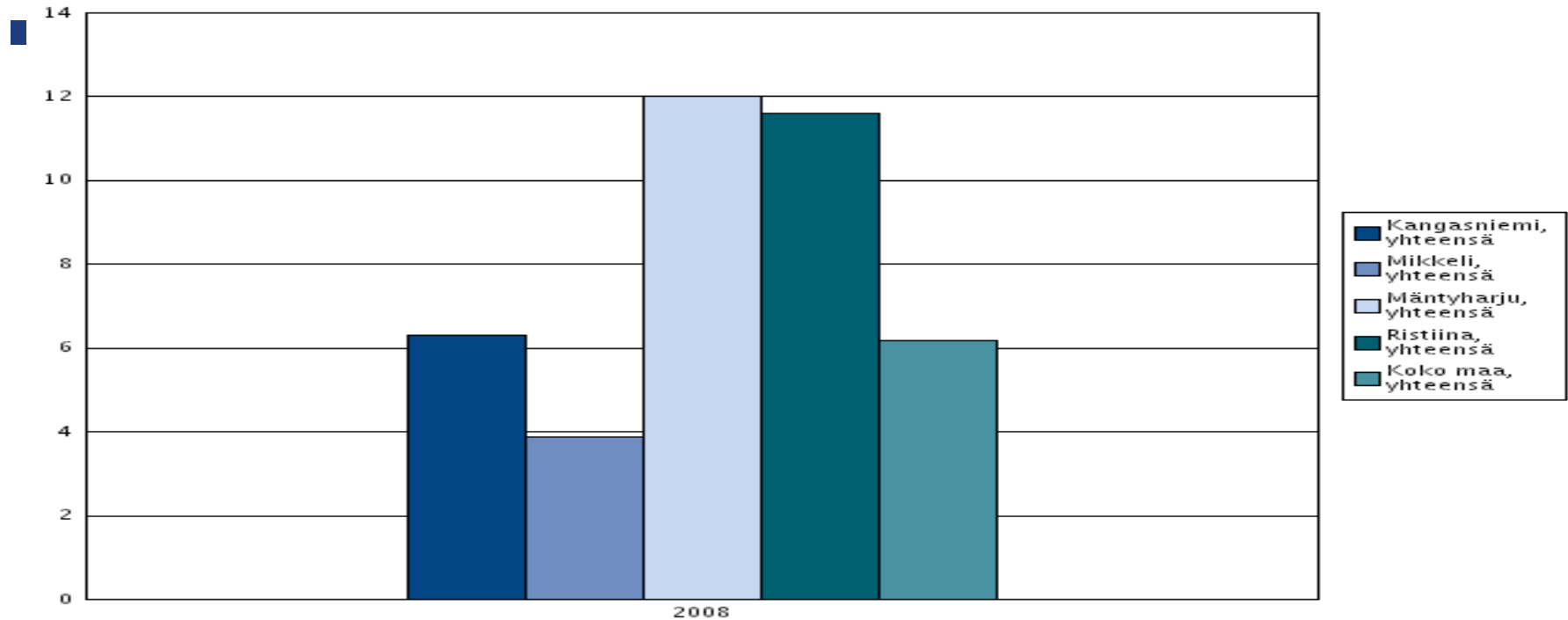

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset /1000 as

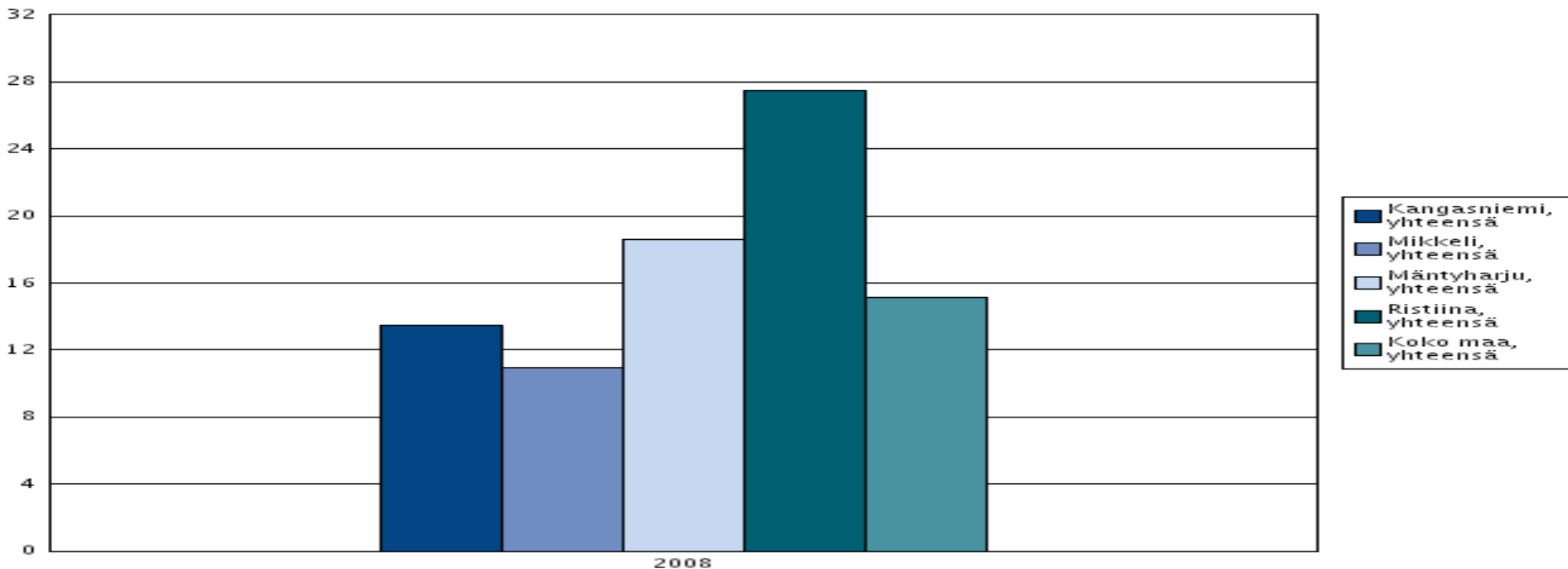
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista

Tätä indikaattoria kannattaa seurata yhdessä tupakoinnin kanssa.

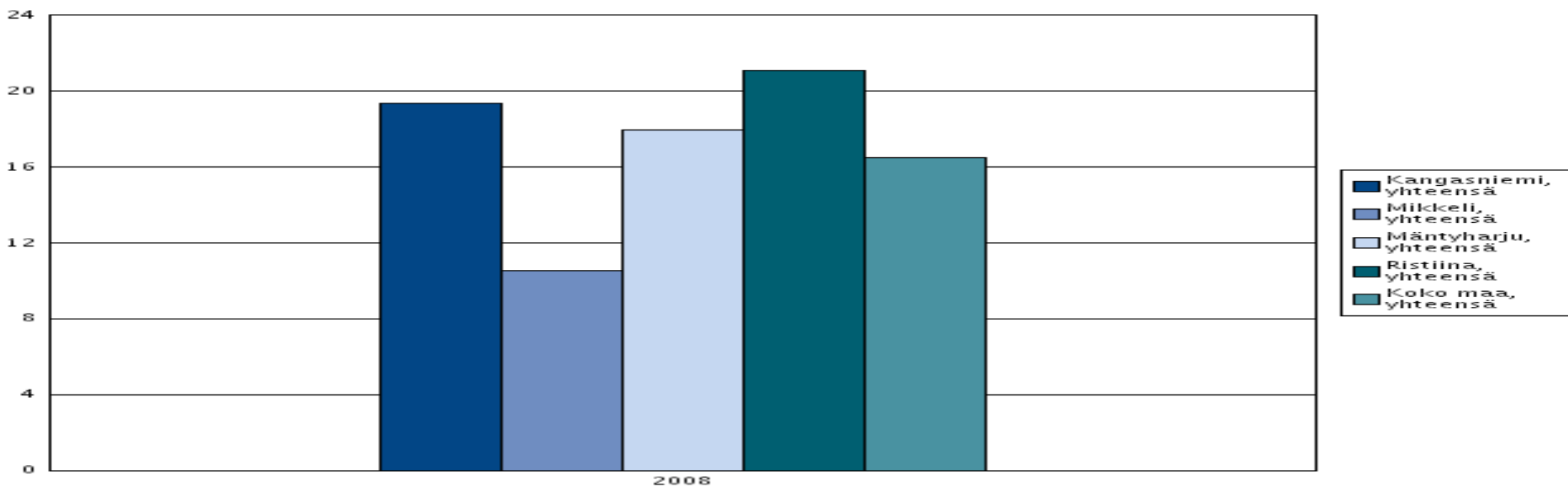
Tupakoi päivittäin, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista

Mikä selittää Ristiinan korkeat luvut!! Myös huumekekeilussa korkeat luvut. (kannabis?)

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8.- ja 9.-luokan oppilaista

Mikkelin hyvät tilastot >> Tehty ennaltaehkäisevää työtä, hyvä päihdestrategia?

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Kiitos!

Anne Kejonen
Itä-Suomen aluehallintovirasto
050 -351 3121
www.avi.fi